

1107 ~

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס' 28 / ב'

מישיבת ועדת השירותים האיזוריים, שהתקיימה ביום ב',
ז' בניסן תשי"ז, 8.4.57, בשעה 14.00.

נכחו - חברי הוועדה:

- מ. ארם - היו"ר
- ר. הקטין
- פ. זוארץ
- ש. יוניצ'מן
- ר. צברי

מוזמנים

- מר ברסלע - המנהל הכללי של משרד הסעד
- מר ש. בלנק - מטעם מרכז קואופרציה
- מר נ. פליין - " " "
- מר מ. שיפמנוביץ - מטעם האיגוד השיחופי
- מר מ. גרידי - קואופרטיב "החקה"
- מר צ. כהן - " "
- מר סוקוליק - מטעם משרד הסעד.

סדר-היום: קואופרטיב "החקה".

- - - - -

אני פותח את הישיבה.

היו"ר מ. ארם:

היה לנו הרושם כי הצדדים הגיעו לידי הסדר.
אולם, מאחר שפניתם אלינו שנית, הרי הבינונו כי טרם סודר עניינכם.

רצוני לקרוא בפניכם את מסקנות הקואופרטיב:
"קואופרטיב "התקוה" זקוק לאשראי נוח בגבולות של 25 אלף לירות לתקופה
ממושכת. מצבו הכספי של המפעל חמור ובאם לא תושט' לו עזרה, יפלו חברי
הקואופרטיב למעמסה על מוסדות הסעד במדינה.

חברי "התקוה" אינם יכולים לשאת את המפעל
ללא עזרה ממשלתית. מן הראוי שמוצרי קואופרטיב זה יכללו ברשימת המוצרים
שלגביהם נוהגת הממשלה לתת סובסידיות.

כן יש לקבוע את המחירים של תוצרת העוורים
בהתייעצות עם משרד הסעד - מלבן - "רוחמה" ומרכז הקואופרטיב.

רשות הדיבור למר גריידי.

מר גריידי:
אני שמח שניתנה לנו האפשרות להופיע בפני
הוועדה, ורצוני להודות לכם על אשר אתם
מקדישים מזמנכם על מנת לפתור את הבעיה שלנו.

אני רוצה למסור לכם פרטים מדוע אני מבקש
את העזרה, ומה הניע אותנו לדרישת העזרה: קואופרטיב "התקוה" נוסד
בשנת 1950, והוא מונה כעת 19 חברים. 14 מהם עובדים בתל-אביב ו-5 בסניף
שלנו בירושלים.

נחקבלו 4 חברים, לפי דרישת משרד הסעד.
מניותיהם של חברים אלה מומנו ע"י משרד הסעד. בזמנו, הובטח לנו, ע"י
מר לנדאו - המנהל הכללי של משרד הסעד דאז - שיחנו לנו גם חנוח לשיווק
התוצרת בירושלים, וזאת משום שהחברים שנחקבלו היו מירושלים. לצערנו,
הבטחה זו לא הוצגה לטועל.

המפעל שלנו מייצר מברשות, מטאטאים ומחצלות
ומשוק מוצרים של בתי חרושת אחרים בענף זה.

לאחרונה רכש הקואופרטיב, באמצעות חברת
השילומים בגרמניה, איוד הדיש, במחיר 11.250 ל"י לייצור שטיחים ומחצלות
מיוחדות. האיוד הופעל בתחילת השנה הנוכחית וניצולן המלא יסייע להקטנת
הוצאות הייצור.

החומר הגלמי מובא מחו"ל והוא נאמד ב-22-20
אלף דולר, כלומר אנו צריכים היום 40 אלף לירות. ברור, דבר זה גרם לנו
לקשיים מרובים. אז פנינו אל כל החברים, ובקשנום להטקיע את הסכונותיהם,
ואכן החברים השקיעו עד הפרוטה האחרונה שלהם, ללא רבית. פנינו גם למשרד
הסעד בבקשת הלוואה, לצערנו קבלנו תשובה שלילית.

מצב החפסוקה מחייב החזקה מלאי ניכר של המרי
גלם. ולכן הקואופרטיב עומד בפני בעיות קשות ומרובות.

הלקוחות מקבלים את הסחורות ואינם משלמים, וזה
גורם לקשיים בגביית החובות המסתכמים ב-25-30 אלף לירות; אילו הלקוחות
היו לוקחים את הסחורות וחמורתן היו משלמים לנו בשטרות, הרי שהיינו עושים
כפי שעושים אחרים - היינו שמים את השטרות בדיסקונט. אולם, בינתיים,
השוק התפרע בין מלבן לבין בית"ר "רוחמה" ואחרים. המחירים החלו לרדת
ואז הוקם מחסן לשיווק תוצרת העוורים ע"י משרד הסעד.

משרד הסעד לוקח בחשבון את מטרות ההסתדרות, לפי דרישת או תצורת הממשלה; אין הנחיות לאחוז מסויים זה. נאמר, כי המחשן הזה יקבע את המחירים וזה יחייב גם את מלב"ן. דבר זה הוסכם ע"י האיגוד המקצועי שליד ההסתדרות. לצערנו, דבר זה לא נמסך כפי שהוסכם, ומשרד הסעד לא יכול היה ללחוץ על מלב"ן, והמחירים נשארו ירודים. לפני שנה בקטנו טוב להעלות את המחירים, והתשובה הייתה כי, הנה, בעוד שבוע-שבועיים יטוור העניין. הנני לאיין, כי בעיית המחירים נמשכה שנה וחצי. עקב כך, נגרם לנו הפסד בסכום של 5000 ל"י בקירוב מהקרן. ראינו להעלות את המחירים מבלי להתחשב עם מלב"ן, אז הלקוחות טענו, שכל עוד יש סחורה במחיר יותר נמוך, אז הם יקנו אותה במקום אחר. הם סרבו לקבל את הסחורה שלנו במחיר של 15-20 אחוז יותר גבוה.

ועוד: קבוץ רוחמה מייצר סחורות במכונות, וזה גם כן גורם לנו הפסדים אשר היום בעיית המחירים לא סודרה, וזה נמשך עד היום הזה.

אנחנו טוענים כך: בחו"ל המפעלים של העוורים מתנהלים ע"י אנשים פקחים, והממשלה נוחנת להם תמיכה, נוחנת להם מיבנים וכו' כדי שהם יוכלו לעבוד. ואילו אנחנו, בקטנו ממשרד הסעד שיחן לנו הלוגה בסכום של 20 אלף לירות למשך 20 שנה. נוסף לזה אנו מבקשים שהכנסת ודאג לחוק בשביל העוורים. הצעת חוק כזו הועלתה ע"י חברת הכנסת חנה למדן, ואינני יודע מוטם מה הצעה זו נגזרה. זאת ועוד: אנו מבקשים שתינתן לנו טובסידה על מנת לכסות את ההפסדים שלנו.

אמרנו אחרת: ממשרד הסעד יקח לרשותו את המפעל, ונאננו נעבוד בתור שכירים לפי הנאי האיגוד המקצועי. אולם, בא מר סוקוליק ושאל אותנו אם אנו נהיה מוכנים לעבוד לפי 3 לירות ליום, בלי שום תנאים סוציאליים. בתנאים אלה - כך אמר מר סוקוליק - הוא מוכן לקחת לרשותו את המפעל שלנו.

מר מ. רופינסקי: רצוני להטביר דבר אחד: לפני 5-6 שנים, פתחנו את קואופרטיב "התקוה" בתל-אביב ובירושלים. הנני אחד החברים מירושלים. שנתיים התקיימו והרווחנו על מנת להתקיים. ועד היום, שרם פנינו לאיזה שהוא גורם ממסלתי בכדי לעזור לנו. אולם, לצערנו, הגענו למצב כזה אשר הביא אותנו הלום.

מלב"ן הקים כפר עוורים. זהו דבר נהדר. העוורים עובדים, וחשבנו כי הם יחזרו איתנו. ואכן, כך הוא המצב. הם עובדים מתוך הפסדים של עשרות אלפי לירות, וההבדל בינינו הוא זה, כי למלב"ן יש דוד עטיר באמריקה, אשר קוראים לו ג'וינט, ולנו אין דוד כזה.

בקבוץ רוחמה יש חוסר ידיים. הוא פתח בית"ר מודרני עם מכונות, ועובדים עם אנשים פקחים; גם הנוער עובד במקצוע שלנו. לקיבוץ יותר קל לעבוד. אנחנו לקחנו על עצמנו את כל המעמסה הזו. אנחנו עובדים 6 ימים בשבוע, ומקבלים שכר עבור 4 ימים. 95% מביין חברי הקואופרטיב שלנו הם משפחות עם ילדים, והנשים שלהם גם כן עוורות. החיים שלנו הם יותר יקרים משל הפקחים.

לאור כל האמור, אנחנו פונים לממשלה לעזור לנו. לדוגמה: בעל משפחה, אשר לו 2-3 ילדים מקבל 20 וכמה לירות לשבוע.

לפני שלוש שנים, הביאה הממשלה מומחה בעניני העוורים, היה זה ד"ר לודוויג כהן. באחת הישיבות של ועדת הכנסת, אמר מר כהן: עורר טעובד, מרוויח ומפרנס את עצמו ב-50%, אז הממשלה חייבת לעזור לו ב-50% הנוותרים. אף אנו רוצים להתקיים במאת האחוזים.

אנו אומרים, כי אם לא תבוא עזרה מיידית ודחופה, אז אנו נאלץ לסגור את המפעל שלנו. הממשלה עוזרת למפעלים אחרים, אז גם אנו דורשים את עזרתה ואנו מקווים שהיא תינחן לנו.

מר ברסלע: מר גריידי, אבקשך לספר לנו כיצד אתם מקבלים את החומר הגלמי. אציין, כי כל מה שמסרד הסעד עושה למענכם, הרי שהוא עושה בשם הממשלה.

מר גריידי: לפני כשנה בערך, פנינו למסרד הסעד בבקשה לתת לנו אולם כדי להעמיד שם את המכונות שלנו. קבלנו אותו לאחר מלחמה קשה ולאחר שזרקו אותנו דרך המדרגות. את האולם הצלחנו לקבל ביפו בחנאי טאנחנו נקלוט 5 חברים חדשים, ואכן אנו קלטנו אותם. מר ברסלע הבטיח שהמניות שלהם ישולמו עם קבלת החברים החדשים, אולם עד היום לא קבלנו את המניות שלנו. (מר ברסלע: חסביר מדוע.) אגיד מדוע: החברים עובדים. כחוב במפורט בהסכם, שעם קבלת חמשת החברים החדשים, נקבל את המניות. החברים עובדים ואת המניות לא קבלנו. פנינו בענין זה מספר פעמים גם למסרד הסעד וגם למרכז הקואופרציה. כל מניה עולה 2000 לירות. לא שלחנו את החברים הביחה, אולם בקשנו מהם שיצהירו בפנינו כי הם לא שלמו בעד המניות. הם אמרו, כי מסרד הסעד יצהיר על כך.

אשר לאולם: את האולם קבלנו תמורת קבלת 5 חברים למפעלנו. אנו מבקשים עכשיו שיסחררו אותנו מתשלום שכר הדירה של האולם. שכר הדירה הוא 45 לירות לחודש.

אשר לחמרי הגלם: אנחנו במשך עשרות שנים הבאנו את חמרי הגלם בכוחות עצמנו. זה יותר זול ב-15%. מסרד הסעד עשה כל המאמצים כדי להביא את חמרי הגלם בעצמו. התנגדנו שייבוא זה ייעשה ע"י מסרד הסעד, כי זה עולה לנו ב-10-15% יותר ביוקר. לדוגמה: השק המובא מחו"ל מונח במחסן, הפריקה וההטענה גורמת להתייקרות ב-10%-15%. לכן אנו מבקשים לסחרר אותנו מהבאת חמרי גלם.

אנו אומרים, כי אם אנו נקבל את ההלוואה בטכום של 25 אלף לירות, אז אנו נסחרר אחכם מהבאת חמרי הגלם. אם ייבוא חמרי הגלם היה מגיע ישר למחסן שלנו, אז היה זה יותר זול.

קבלנו 8000 לירות קרדיט.

בקשר לטיווק: אנחנו היהודים, בתור עוורים, אשר הצלחנו במשך עשרות שנים לרכוש את הטוק. העיריות והממשלה קונות מהתוצרת שלנו. לפתע, בא מסרד הסעד ואמר לנו: אנחנו נטווק לכם את התוצרת. קבלנו זאת ללא התנגדות. טענו, כי אנו מפסידים את הטוק. ואכן, מוסדות ועיריות קנו את תוצרתנו ושילמו בעין יפה. לא הייתה לנו ברירה, ויחרבו על טיווק התוצרת שלנו והתחלנו לחפש טוק אחר. המכירה בטנת 1955/56 הראתה 15.700 לירות, זו בזמן שאנחנו טיווקנו ב-35-40 אלף לירות למוסדות ולעיריות.

רצוני לציין, כי אנו לא קבלנו שום טובטידיה, שום עזרה, שום תמיכה, פרט למחסן תמורת קבלת 5 חברים. שום דבר לא קבלנו לא ממסרד הסעד, העיריה או מסרד אחר.

מ.ר. רופינסקי: בזמן שאנחנו מקבלים את החמרים ממטרד הסעד, נמצא כי יש לנו אותו חומר באיכות הרבה יותר טובה. החומר שאנו מקבלים ממטרד הסעד הוא רע, כמו קש קשה וכו'.

מ.ר. טוקוליק: אנחנו מחשיבים מאד את המפעל של קואופרטיב "התקוה". זהו ממש מפעל לדוגמה, כיצד מקמים עוררים את עצמם, כיצד הם נהפכים עצמאיים, ואכן בכיוון זה אנו משקמים עוררים אחרים.

בזמן שהברי קואופרטיב "התקוה" באו למטרד הסעד ואמרו כי יש להם גרעונות, אז לא הבינונו, כי מה קרה שלפתע המפעל אינו יכול לטאט את עצמו. הרי במסך כל השנים לא היו גרעונות והמפעל נטא את עצמו.

במסך כל הזמן, מטרד הסעד השתדל לעזור ולהחזיק את הקואופרטיב הזה, השתדל להוסיף לו חברים. זה התבטא במתן מיבנים חדשים ויפים בפרט. זה התבטא במתן הלוואה של 4500 לירות; זה התבטא במתן אשראי בטכום של 5000 לירות; מטרד הסעד מייבא את חמרי הגלם וכו'. כעת הצענו הלוואה בטכום של 4000 לירות. סכום המניות מגיע מ-8000 עד 10 אלפים לירות. סיבת עיכוב השלום המניות היא זו, שבחווה של חברי "התקוה" כתוב הצהרות של החברים. זהו עיכוב פורמלי שהממשלה אינה יכולה לעשות אחרת.

"חברי "התקוה" טוענים כי יש להם גרעונות, וכי סניף ירושלים גורם להם גרעונות אלה. מטרד הסעד הקציב 4000 לירות לענין זה.

בענין העלאת המחירים: אנחנו מייצגים את "התקוה" כגורם משווק, והשווק קובע את המחירים. הוועדה שהוקמה ע"י מלב"ן ונציגי "התקוה" קובעים את המחירים. קיימת ועדה משותפת עם מלב"ן. (היו"ר מ. ארם: האם מלב"ן גורם לירידת המחירים?) לא על דעת עצמו, אלא לפי מחירי השוק.

ש. יוניצ'מן: מדוע אין חוק הגנת התוצרת?

מ.ר. טוקוליק: המחלקה לטיקום מצאה כי "התקוה" הגיעה לצמצום כלכלית. האנשים, לדעתי, הסתבכו בענין ייבוא המכונות מגרמניה. הם חשבו שזה יתן קיום לכולם. הם העלימו זאת מעינינו, והשקיעו 20 אלף לירות ברכישת המכונות. הדבר הזה נעשה מתוך חוסר אמצעים. הם שקעו בהלוואות. ההכנסה הממוצעת של החברים היתה קרוב ל-200 לירות, ואילו כיום הם צרוויחים עד 100 לירות. הם נמצאים במצוקה כספית וזוהי הבעיה.

ר. צברי: האם הם יכולים להפעיל בעצמם את המכונות?

מ.ר. טוקוליק: הם נתקלים בקשיים בהפעלת המכונות.

מר גריידי:
אנחנו האלחנו בהפעלת המכונות. יש לנו הזמנה של 500 מטר, ועוד 100 מטר לטוהלים. אנחנו מקווים, שאם נפעיל את המכונות, אזי אנו נצליח בזה. מר ארליך ראה כיצד העווריה עובדים בטוהלים אלה.

מר נ. פליין:
רצוני לציין כי מרכז הקואופרציה לא קיבל מפעלים הקטורים עם טעד. בקואופרטיב "החקוה" אנחנו גאים, ואנו גאים שיט לנו מפעל כזה. אנחנו מסתכלים על קואופרטיב זה ככל מפעל מסחרי אחר.

החיים הפנימיים בקואופרטיב "החקוה" מחנהלים כסדרם. הם מחנהגים במאח האחוזים לפי התקנות ולפי הדימוקרטיה. אנחנו שמחים שהם הפכו להיות אנשים פרודוקטיביים.

אנחנו טוענים כי הם רשאים להרוויח כמו כל עובד אחר העובד במקצוע זה, ואי אפשר לומר להם: מטפיק לכם, חרוויחו פחות. אנחנו מבססים את הקלולציה של יום עבודה רגיל.

מר סוקוליק אמר, כי המחירים נקבעים במשותף ע"י מלב"ן ו"החקוה". זה נכון. הייתי עד עוד הצבוע, וראיתי כיצד מלב"ן מוריד את המחיר מחמת למחיר שנקבע. כלומר, למטה מהמחיר. הם אומרים: לא איכפת לנו אם נרוויח פחות, או יותר נכון: אם נפסיד עוד 20 אלף לירות; אנו חייבים למכור את התוצרת של גדרה. ג'וינט, זוהי חברה אמריקנית ואין לנו כל שליטה עליה. אני משוכנע כי ההתחרות של מלב"ן היא בלתי-הוגנת.

פעם הייתי במשרד וראיתי שקונה אחד רצה לקנות משהו. הואע לו המחיר, אז הוא אמר כי הוא יכול לקנות אותו חפץ ב-10% פחות. מתברר כי הם ניתנות הנחות.

בקטר לרוחמה: רוחמה יכולה בנקל להתחרות איתם. ברוחמה עובדים אנשים פקחים.

אנו מבקשים אתכם להגן על התוצרת שלנו, אולי ע"י חוק. אנו מבקשים שלא יינתנו לפחות רשיונות לבחי מלאכה חדשים, והכוונה היא לגדרה. (הינו"ר מ. ארם: חוץ מרוחמה, האם יש עוד מפעלים?) כן. ישנם מפעלים פרטיים.

ועוד אנו מבקשים: שתינתן לנו טובסידיה על המרי הגלם. כלומר, חומר גלם המובא מחו"ל, שהעוורים יקבלו אותו יותר זול, ואז זה יתן פתח להתחרות עם המפעלים של הפקחים.

אסכם ואומר בקיצור: או חוק הגנה על התוצרת של העוורים או מתן טובסידיה לפי חישוב זול יותר של הדולר. אם ישנה איזו שהיא טובסידיה, אזי שהיא תוגדל

ביחס למניות: לקואופרטיב זה הוץ עצמי. המניות נקבעות ע"י מרכז הקואופרציה. כשהוא קבע את מחיר המניה, אזי הוא קבע אותה במחיר נמוך. כן לא יחכן שמשרד הטעד הכניס אנשים לפי הסכם מסויים ולא הכניס את מחיר המניות. 8000 לירות מחיר המניות שעל משרד הטעד להכניס. חטרו לקואופרטיב "החקוה", והוא בכל זאת מחזיק את החברים; הוא עמד בהחתיבות שלו מבחינת הקליטה, ואילו משרד הטעד לא עמד בזה. אף בקואופרטיב רגיל לא קורה דבר כזה. הכסף הזה צריך להיכנס, וזה אחד הדברים הצודקים.

בקטר למכונות: אני נוטב שזהו היטג גדול, ואנו יודעים, עד כמה מתלבטים בעולם בתעסוקת עוורים. עשיית מברשות היתה זו המלאכה הקונסטרוקטיבית היחידה אשר מצאו להעסקת העוורים. עכשיו מעסיקים אותם גם בשלפון, הובאו מרכזיות מיוחדות עבורם.

המכונות אותן רכשו העוורים מעסיקות 3 עוורים. כאשר הן הפעלנה, הן תעסקנה 9 עוורים. המכונות עלו 12 אלף לירות. הן נרכשו דרך הטילומים.

העוורים יצרו תוצרת אשר עד היום לא יצרו אותה בארץ. המשיחים יפים להפליא, הם כמו אלה שבבתי-המלוך. זהו דבר חדש.

החברים עובדים 6 ימים בשבוע, והם מקבלים תשלום בעד 4 ימים. שכר יום עבודה נקבע ל-7 לירות ליום. אין זה פלא שבכפר העוורים בגדרה היתה שביתה, כי השכר שהעוורים קבלו היה שכר אל רעב. הם אומרים כי 3 לירות ליום זה מספיק.

קאופרטיב "התקוה" נותן תוצרת בקרדיט למוסדות שונים וגם לעיריות. אנו אומרים, כי אילו היה להם קצת יותר הון חוזר, ולא היו תלויים בקרדיט, אז היו עובדים 6 ימים והיו מקבלים מסכורת של 6 ימים. הם אינם נהנים מקבלת הלוואות להון חוזר.

זהו דבר יפה שעוורים קולטים עוורים. אתם יודעים כמה צרות יש לנו עד אשר אנהנו משכנעים קואופרטיבים אחרים כדי שיקבלו יותר אנשים. העוורים שמחקבלים לקואופרטיב "התקוה" מתקבלים בתור חברים. אני בטוח, שאם המכונות תופעלנה אז הם יקלטו יותר עוורים.

לסיכום אני חובע: שיטולם סכום המניות אשר מאשר הסעד חייב לשלם; ושתינתן טובידיה או לחוקק חוק להגנת התוצרת של העוורים.

מר ברטלע: הופתעתי מדברי נציג מרכז הקואופרציה.

אינני יכול להסכים שעל מלב"ן ייאמרו דברים בצורה שהם נאמרו. ועדת השירותים ודאי תמציא לכם את הדברים שנאמרו כאן. אני נפגשתי כמה פעמים עם מלב"ן בטאלה זו. והם חייבים להסדיר ענין זה. יכול להיות שאחד הפקידים עשה מה שעשה לגבי מכירה זו. אבל זאת לא אומרת שמלב"ן נוהג לפי פוליטיקה זו. הדברים מבוצעים לפי הסכם הדדי. אנהנו מה שעשינו, עשינו לטובת קואופרטיב "התקוה". אם כן מה עשה משרד הסעד?

נכון נחנו את המחטן בתנאי שייקלטו עוד עוורים. אם תשאלו אותי אם להרחיב את קואופרטיב "התקוה", אז הייתי אומר, לא. משום שזה הופך לדבר שאתה לא יכול לנהל לא בצורה זו ולא בצורה אחרת, הרי דבר בלתי-אפשרי.

משרד הסעד מזמין חומו גלח מחו"ל, והוא מטקיע בזה כסף רב, והוא אינו מחייב את קואופרטיב "התקוה" באף פרוטה. האנשים קונים בקרדיט, זה נכון שזה על חשבון 5 החברים החדשים.

בענין המניות: אני מתפלא, יתכן ומר פיינ איננו יודע את הדברים. אין זה סוד. רוב החברים החדשים הם עולים חדשים, והסוכנות היתה צריכה להכניס את דמי החבר. הותנה בינינו במפורט שהיה

שאנחנו ניתק את הסכום בתנאי שאם החבר יעזוב את הקואופרטיב, או שיקרה לו איזה שהוא אסון, חלילה, אזי הכסף יוחזר או שאפשר יהיה להכניס חבר אחר במקומו. ואכן, כל נעשה נעשה כעין מטח. הקואופרטיב אומר שהחברים יצהירו, והחברים אומרים, שהקואופרטיב יצהיר. הצ'יק מוכן. זהו כסף הממשלה ולא יכולים לעשות לפי רצות עיני מישהו. אם מחר תבוא הצהרה כזו, אזי מחר הם יקבלו את הכסף.

בישיבה הקודמת דרשנו בענין ירושלים; הרי אינכם דורשים זאת. האם זו הטיטה הרגילה או שזה יבוא אחר כך? (מר גרנר) ענין זה נגמר). רצוני לומר, כי אנו הודענו בישיבה מיום 25.2.57, שאנחנו ניתק 8000 לירות של דמי החבר. אנחנו הסכמנו לתת לחברים 2000 לירות בתור הלוואה. זה מטחם ל-10 אלפים לירות. יותר איננו יכולים לתת, ואיננו מוכנים להגדיל את הקואופרטיב. אין צורך בהגדלת קאופרטיב זה.

רצוני לצייין, כי אנו רוצים לבדוק את ההסכומים על מנת למצוא משום מה הסתבך קואופרטיב "התקוה".

הכנסת והוועדה הזו המצילה והעדיפה להמליץ בפני הרשויות המקומיות והממשלה, שיקנו את התוצרת מהמחסן המרכזי. לא עמנו בפני בעיה שלא יכולנו לשווק את התוצרת. שיוקנו במאה אלף לירות, נדמה לי.

מה פירוש להעלות את המחיר? המחיר מבוטט על אותו חלק שהוא משווק. אמרנו, שיטבו כל הגורמים, רוחמה ומלב"ן, יטב גם מטרד העבודה ויקבעו את המחירים. אם יהיה צורך להעלות, אזי יעלו. אחרת - אי אפשר, מובן, שעד שמקיימים ישיבה לקביעת המחירים, אז זה לוקח זמן. אנחנו באורה חד צדדית לא נוכל לעשות ולא כלום.

היו"ר מ. ארם:

אנחנו שמענו אתכם, וועדת הסירותים תברר בעצמה, והיא תזמין את מי שהיא תמצא לנחוץ כדי לברר את הבעיה. מטרד הטעד, מרכז הקואופרציה ומטרד העבודה, אלה הם הגורמים אשר אתם נחוץ להגיע לידי הסכם כדי שהקואופרטיב "התקוה" לא יישאר עם טענות.

שוועדת המטנה לענין קואופ. "התקוה" תקינים
ישיבה או ביום ששי או ביום ראשון.

ה ו ח ל ט

הישיבה ננעלה בשעה 15.30.